

Lausunto

05.09.2023

Asia: VN/21468/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriö

Terhi Salmela

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntönne 22.8.2023 VN/21468/2023

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muuttamisesta

Tausta

Ehdotettu lakimuutos vastaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitetta turvata velallisten käyttöön jäävien tulojen riittävyys säilyttämällä ulosoton suojaosuus vuoden 2023 tasolla. Ulosoton suojaosuus korotettiin takuueläkkeen tasolle vuoden 2023 voimassa olevan tilapäisen ulosottokaaren 4 luvun 48 §:n muutoksella (985/2022, jatkossa väliaikainen laki). Ilman nyt ehdotettavaa muutosta suojaosuuden määrä pienenisi vuonna 2024 merkittävästi. Kuten ehdotuksen perusteluissa todetaan tämä heikentäisi pienituloisten ulosottovelallisten toimeentuloa ottaen huomioon viimeaikainen hintojen ja korkotason nousu. Perusteluihin voi lisätä myös hallitusohjelmaan sisältyvien ja nyt lakivalmistelussa olevien sosiaaliturvan leikkausten kielteiset vaikutukset pienituloisempien toimeentuloon sekä heikentyneen työllisyystilanteen.

Hallitus suunnittelee tulojen ulosmittausjärjestelmän yksinkertaistamista. Oikeusministeriössä jo käynnistyneestä selvitystyöstä on julkaistu työryhmän mietintö (Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus). Lausunnossaan mietinnöstä THL korosti tarvetta tarkastella yhdessä kaikkia ulosmittaukseen liittyviä lievennyksiä ja tukitoimia (THL/2252/4.00.00/2023, 30.5.2023).

Nyt lausuttavana olevassa HE:ssä todetaan, että väliaikaisella lailla säädetyn suojaosuuden korottamisen toteutuvia vaikutuksia selvitetään oikeusministeriön ja Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) yhteydessä itsenäisenä yksikkönä toimivan Datahuoneen välisenä yhteistyönä vuoden 2023 aikana.

Lausunto

THL pitää ehdotettua lakimuutosta perusteltuna. Ottaen huomioon taloudellisen ympäristön muutokset (inflaatio, korkotaso, työttömyys) sekä suunnitellut sosiaaliturvan leikkaukset ulosoton suojaosan laskeminen väliaikaista lakia edeltäneelle tasolle aiheuttaisi kohtuuttomia vaikeuksia velkaantuneiden toimeentulolle. Ulosmittausjärjestelmän uudistustyössä on tärkeää käyttää hyväksi tutkittua tietoa aikaisemmista uudistuksista sekä ylivelkaantumisen kielteisistä sosiaalisista ja terveydellisistä vaikutuksista.

Pääjohtaja   Markku Tervahauta

Johtaja   Mika Salminen

Hiilamo Heikki
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL